

Examenul de bacalaureat național 2020

Proba E. d)

Filosofie

Test 14

Profilul umanist din filiera teoretică și toate profilurile și specializările din filiera vocațională, cu excepția profilului militar.

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.**

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Scriveți pe foaia de examen litera corespunzătoare răspunsului corect, pentru fiecare dintre situațiile de mai jos. Este corectă o singură variantă de răspuns.

1. Dacă pentru J. P. Sartre, *existența precede esența*, atunci:
 - a. natura umană este dată
 - b. omul deține o libertate limitată
 - c. omul se construiește pe sine
 - d. alegerile sunt imposibile
2. Deoarece comportamentul uman presupune alegere și deliberare între bine și rău, omul este o ființă:
 - a. care fabrică unelte
 - b. finită
 - c. instinctuală
 - d. morală
3. Controversa legată de *problema eutanasiei* este o temă a eticii:
 - a. hedoniste
 - b. aristotelice
 - c. aplicate
 - d. tradiționale
4. Libertatea omului în societate angajează și responsabilitatea acestuia, în sensul:
 - a. discriminării celorlalți
 - b. respectării legilor
 - c. încălcării regulilor
 - d. dominării celorlalți
5. Conform lui J. St. Mill, libertatea individuală poate fi diminuată legitim în situația în care:
 - a. se dorește subordonarea societății civile
 - b. se previne încălcarea libertății celorlalți
 - c. se impune anularea drepturilor omului
 - d. se instaurează un regim dictatorial
6. Pentru Jean Jacques Rousseau adevărata libertate nu poate exista decât sub domnia legii, ceea ce înseamnă că:
 - a. poți să faci ceea ce vrei, libertatea fiind un drept înnăscut
 - b. putem supune voința altuia voinței noastre
 - c. oamenii care sunt stăpâni sunt liberi
 - d. liber este cel ce se supune doar legii
7. Etica aplicată:
 - a. nu poate fi considerată un demers reflexiv care însoțește faptele concrete de viață
 - b. este vidată de orice conținut empiric
 - c. este o disciplină ce adoptă demersul inductiv în etică
 - d. nu-și găsește astăzi importanța

8. Democrația este un sistem de guvernare care:
- asigură pluralismul politic, social, religios
 - implică totalitarismul
 - asigură creșterea importanței deciziilor colective pentru individ
 - asigură puterea unor elite
9. Conceptul de *fericire* este înlocuit cu conceptul de *datorie* în etica:
- teleologică
 - deontologică
 - hedonistă
 - eudaimonistă
10. Ca reprezentant al eticii eudaimoniste, Aristotel:
- arată că fericirea este un scopul tuturor acțiunilor noastre
 - consideră că fericirea este înnăscută
 - indică plăcerea ca scop ultim al omului
 - are în centrul teoriei sale morale conceptul de bine daimonic

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

A. În coloana din stânga sunt enumerați filosofi care au abordat problematica naturii umane iar în coloana din dreapta sunt numerotate perspective filosofice aparținând acestora. Scrieți pe foaia de examen asocierile corecte dintre fiecare literă din coloana din stânga și cifra corespunzătoare din coloana din dreapta.

a. L. Blaga	1. Omul este o <i>trestie cugetătoare</i> .
	2. Omul este o imagine a Trinității.
b. Aristotel	3. Statul este o instituție naturală iar omul este, prin natura sa, o ființă socială.
c. A. Augustin	4. Omul își dobândește plenitudinea și demnitatea prin modul de existență în orizontul misterului și pentru revelarea acestuia.
d. R. Descartes	5. Omul se descoperă pe sine ca gândire; din luciditatea gândirii omul extrage evidența existenței de sine: <i>Cogito ergo sum</i> .

16 puncte

B. Argumentați, în aproximativ zece rânduri, în favoarea sau împotriva afirmației conform căreia *omul este ființa creatoare de cultură, prin excelență*.

8 puncte

C. Construiți un exemplu prin care să evidențiați rolul/importanța sociabilității în definirea naturii umane.

6 puncte

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

A. Citiți, cu atenție, textul de mai jos:

Din toate acestea se vede că statul este o instituție naturală și că omul este din natură o ființă socială, pe când antisocialul din natură (...) este ori un supraom, ori o fiară, ca acela batjocorit de Homer. Vocea (nearticulată) este doar semnul plăcerii și al durerii, și există și la celelalte vietăți (...), pe când limba servește a exprima ce este folositor și ce este vătămător, precum și ce este drept sau nedrept. (...) Căci după cum omul în perfecțiunea sa este cea mai nobilă dintre ființe, tot astfel, lipsit de lege și de dreptate, este cea mai rea din toate (...).

(Aristotel, *Politica*)

Răspundeți următoarelor cerințe:

- Menționați, pe baza textului dat, două caracteristici ale naturii umane. **4 puncte**
- Evidențiați, în aproximativ o jumătate de pagină, o corelație existentă între termenii *natură umană* și *sociabilitate*. **10 puncte**

3. Formulați un punct de vedere personal referitor la actualitatea perspectivei filosofice prezentată în textul dat. **6 puncte**

B. Știind că etica aplicată a apărut ca reacție la teoriile morale:

1. Menționați două caracteristici ale eticii aplicate. **6 puncte**
2. Ilustrați, printr-un exemplu concret, modul în care practicarea eutanasiei poate intra în conflict cu moralitatea. **4 puncte**